

47a
182 5.
73
JESU BENEVOLO REGENTE.
DISCURSVM HUNC IVRIDICVM

Textus in Digestis

Difficillimi, Leg. I. pr. de Obligat. & Action. Resolutivum,

Indultu Magnifici & Nobilissimi Jctorum

in illustri Leucorea ordinis,

SVB PRÆSIDIO

VIRI

Nobilissimi, Jurisconsultissimi atq; Excellentissimi,

DN. GOTHOFREDI SVEVI, J. U.

D. & Codicis P. P. famigeratissimi, Curia Electoralis,
Facultatis Juridice, Scabinatus, Consistorii Ecclesiastici &
Dicasterii inferioris Lusatia, Assessoris eminentissimi,

Dni. Patroni & Præceptoris mei, æviternum

suscipiendi & devenerandi,

publico Minorum Commilitonum Examine &
disquisitioni submitto,

JOHANNES BAPTISTA RITTERUS,

Halâ Saxo, AUCTOR.

in

Auditorio Jctorum

Die Decemb.

WITTEBERGÆ
TYPIS IOHANNIS HAKEN.
A. O. R. cl. 1777.

VIRIS

MAGNIFICO, MAXIME STRENGO ET
NOBILISSIMO,

DOMINO GEBHARDO AB *Uwenleben/*
Hareditario in *Neuen Gattersleben/* Reverendissimo,
Illustrissimo atq; Celsissimo Principi ac Dn. Dn. AUGUSTO,
Postulato Archiepiscopatus & Primatus
Magdeburgensis Administratori, Duci Saxoniae
Iuliaci, Cliviae & Montium &c. à Consiliis
intimis,

ni &
MAXIME REVERENDO, MAGNIFICO &
EXCELLENTISSIMO,

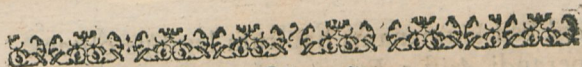
DOMINO JOHANNI O'LEARIO, S. S.
Theologiae Doctore Familiatissimo, eidem Reverendissimo & Illustrissimo Principi, à Confessionibus
Concionibus Primariis Cor. filiisque Ecclesiasticis, & Alumnorum Ephoro,

PATRONIS
STUDIORUM MEORUM
OPTIMIS MAXIMIS

Disquisitionem Hanc JURIDICAM
Juxtaq; me totum, eà quâ
par est, observantia,
humiliter

Dico & offero

AUTOR.

Σὺν τῷ Θεῷ.

DISCURSUS JURIDICUS

*Textus in Digestis Difficillimi, Legis r. pr. de obl.
& act. Resolutivus.*

PROOEMIUM.

Inem Jurisprudentiæ nostræ eò u-
nicè intendere, ut æqua sit rerum
facies, neminem tam contradicē-
tem forsitan inveno, qui non ve-
ritati victrici tandem, ad tempus
cedere fatius duxerit. Testantur hoc ipsum,
(quamvis non negaverim abusus) tot sapien-
tissimæ Nobilissimorum Jurisconsultorū, quod
mireris, ethnicâ etiam nûbe infectorum, in de-
cidendis litium turbis rationes, quas quidem,
à pio Christianorum judicio proximè abesse,
exemplo Papiniani Jcti elegantissimo, mon-
stratur in *lis D. de cond. inst.* Justitiam inde Juris
nostri constitui finem, prona est consequentia.
Eam quidem ex Hotomanni ingenio, non fin-
gimus gentilem, Deam quandam Jovis filiam,
neque hujus nos mancipavimus sacerdotio. *l. i.
§. i. D. de just. & jur.* neque Accursiano exem-
plo, Divinam definimus, *pr. Inst. d. tit. Gl. 10. D.*
eod.

A 2

cod. Sed Humanam, habitum legibus obtemperandi, *Arist. 5. Eth. c. 2. & 3. & Διακοσμητικόν, d. cap. 3.* Quæ, utut Reipublicæ, magistratibus & legibus suum præstet, obedientiam scilicet, de bonis tamen externis magis cogitat, ut secundum proportionem Geometricam & Arithmeticam, in distribuendo & commutando, iusto procedat æquilibrium. De utrâque illâ proportionem, in distributiva & commutativa perpendendâ iustitiâ, maxima est. **I**ctorum opera, qui quanta diligentiores, tanto etiam operosiores, in difficillimâ Obligationum, utpote quæ ad commutativam iustitiâ se referunt, materiâ, occupantur. De hac, methodum *Cajus in l. 1. pr. de Oblig. & Act. insecuti*, breviam quædam, neque subtilia, sed prout extemporaneo ferè exciderunt calamo, tractabimus. Tu vero **D E U S** Ter Optime M. unice studiorum meorum auctor, blandâ spiritus tui gratiâ dabis, ut tibi militem.

Textus L. i. pr.

Oblig. & Action.

Cajus Libro 2. Aureorum.

Obligations aut ex contractu nascuntur, aut ex maleficio, aut proprio quodam jure ex variis causis.

figuris

Si: Cum

§. 1. **C**um tria sint juris objecta, Personæ, res & actiones, §. ult. *Inst. de jure N. G. & C. l. 1. D. de statu hom.* Res a. non simpliciter considerentur, sed quatenus personæ jus circa illas habent, quod certis modis acquiritur, conservatur & amittitur, §. ult. *D. de leg.* Hinc jus illud 2. à Dd. constituitur, in re & ad re: illud est jus circa re, per quod res ipsa devincta est, adeoq; actionem ipsam rem persequentem producit, l. 25. *D. de obl. & att. l. 19. pr. l. 13. §. 1. D. de damno infecto. D. Struve synt. juris p. Tom. 1. tit. de rer. div. 1b. 88.* Hoc nihil est aliud, quam obligatio. l. 3. *D. h. t.* cujus uti in jure nostro elegantissimi omnium habentur tractatus; ita non exigua est voluptatis, in causis ejus inquirere, tradit eas *Jctus Cajus in h. t. de cujus enodatione breviter videbimus.*

§. 2. **OBLIGATIONES.** Multa in legis nostræ frontispicio, à Dd. disputari solent de obligatione, an illa ad Primum, an v. secundum; aut Tertium juris objectum debeat referri. *Theophilus, Accursius,* & quotquot veteribus non sunt contrarii Doctores, tertio accensent. Verum si effectutenus, ut illi, loqui velimus, eadem ratione jura in re, quippe quæ omnia actionem realem producant, eodem essent collocanda loco, quod tamen, si veritati proprius collinemus, nemo saniorum dixerit, *Vulrejus contra lib. 1. disc. Scholast. c. 16. & ad rubric. tit. Inst. de oblig. n. 6. Ant. Math. Coll. inst. 2. Disp. 3. & novissime alii plures,* ad personas referunt, sed itidem perperam, vel ex ipsis eorundem rationibus: 1. quia sic usus & ususfructus, maxime ad Primum juris Objectum debebant referri, 2. quia licet obligatio inhæreat personæ, non tamen eidem inhæret quatenus personæ, cum hoc respectu, Imperator personas nullibi dividat in creditores & debitores. 3. quia objectum obligationis non est persona, sed res ab eâ debita, & absurdi essemus, si libellum in personam objectivè conciperemus, vid. *Vinnius Comm. ad Inst. rubric. de oblig. n. 2.* stabilior itaque est sententia eorum, qui rebus eandem annumerant, probata per *pr. Inst. de reb. corpor. & l. 1. §. 1. de rer. div.*

§. 3. Poterit a. Obligatio, in conceptu suo generalissimo considerata, definiri, quod sit vinculum juris, quo quis

alteri ad aliquid tenetur. Dico 1. quod sit vinculum, ut sub genere Metaphorico, à vinculis corporeis desumpto, effectū quodammodo comprehendam. *Glossa in pr. Inst. de oblig.* Dico 2. Juris, eoq̄ve præscindo & abstraho à jure naturali, Gentium & civili, quæ varias obligationes, formâ & effectu diversas producant, sicque definitio illa, omni potest coartari obligationi. Dico. 3. quo quis alteri ad aliquid tenetur, secundum vim juris sc. de quo agitur, alius n. est effectus obligationis naturalis, alius civilis illius, ut videbimus.

§. 4. Dividitur obligatio in jure, in Naturalem & Civilem. l. 14. D. de oblig. l. 1. D. de novat. l. 41. D. de cond. indeb. l. 95. §. 4. D. de solut. §. 3. *Inst. Q. m. oblig. tollitur*, Naturalis obligatio, est vel juris Naturalis in specie, vel juris Gentium: illa est, quâ quis alteri tenetur ad præstandum id, quod pudor & honestas exigit, qualis est obligatio ad *arridua*, l. 25. §. 11. de hered. per. l. 4. §. 1. D. de furtis. Hæc est vel illicita, & quâ alibi forsân, vel licita. Est vinculum æquitatis, quo quis adstringitur ad præstandum id, quod vel promissum, vel alio modo modo honestè debitum est, l. 1. §. 1. D. de pact. l. 1. D. de const. peco. Hæc obligatio, si in thesi consideretur, in quantum ex jure G. descendit, verè efficax est, etiam ad actionem producendam l. 1. pr. l. 7. pr. D. de pact. *Paulus lib. 2. Frag. tit. 14. vid. eleganter. VVescenb. Parat. de pact. n. 9. ibiq̄*, Cl. Hahnus, Quod n. ipsæ etiam actiones, non quâ tales, sed simpliciter & ratione originis consideratæ, sint juris Gentium, planum est, ex l. 5. D. de just. & jur. e. l. 1. §. ult. de cont. empt. l. 1. D. locati. l. 25. ver. amor. l. 22. §. 5. D. mand. *Harpr. ad pr. Inst. de act. n. 8. Ufillus d. tit. Inst. ad rubric. n. 38. Benincasius ibid. n. 243. & seqq. Treutl. Tom. 1. disp. 1. th. 4. lit. d.*

§. 5. Sin in Hypothesi juris Civilis, secus est: Inter est n. eo jure, an toleretur obligatio juris G, an v. reprobetur; illic, omnes civilis obligationis effectus, exceptâ solâ actione, sustinet. 1. exceptionem l. 7. §. 4. de pact. l. 95. §. 4. D. de solut. 2. retentionē l. 13. D. de cond. ind. l. 10. h. r. l. 1. §. 17. D. ad leg. Falcidiam. 3. Cōpensationem l. 6. D. de compens. 4. Novationem, l. 1. §. 1. D. de novat. 5. Constitutum l. 1. §. 7. D. de const. pec. 6. Pignus l. 5. 49

de pignor. 7. fidejusionem l. 6. §. 2. l. 16. §. 3. D. de fidejuss. Hic vñ
non item l. 16. §. 1. ad SC. Vellejanum l. 9. C. eod. l. 7. D. ad SC. Ma-
ced. Vinnius Comm. Instit. de obl. ad rub. n. 8.

§. 6. Obligatio Civilis, de qua JCrus hñc loci agit. per
rubric. & pr. l. i. h. t. aliter definitur in l. 3. h. t. aliter in pr. Inst.
de oblig. Non ineptè ita, quod sit vinculum Juris Civilis, quo
quis alteri vel ex lege, vel factò suo tenetur, ad aliquid dan-
dum, præstandum, vel faciendum. Dicitur ad aliquid dan-
dum, præstandum, vel faciendum d. l. 3. D. h. t. §. 1. Inst. de act. ut
innuam effectum obligationum civilium, qui alias resp. con-
tractuum, aliorumque negotiorum, civilem obligationem
producentium, ortus dici solet. actionem sc. personalem; cu-
jus forma intrinseca consistit in eo, ut debitorem conveniam^o
vel ad Dandũ, i. e. Dominium transferendum, §. 14. Inst. de a-
ct. on. l. 75. §. ult. de V. oblig. l. 25 §. 1. de cont. empr. quæ actiones, a-
lias conditiones in specie dicuntur, §. 15. Inst. de act. vel ad Præ-
standum d. §. 1. Inst. de act. v. & aliis quibusdam modis, Quæ for-
mula, locum habet in actione ad exhibendum in rem scriptã,
commodati, depositi. & omnibus aliis, quibus Dominus cõ-
tra non Dominũ ex obligatione experitur, Magnif. D. Frantz-
kius Exerc. 13. Q. 5. n. 5. & seqq. vel Faciendũ, d. §. 1. l. 3. D. h. t. sci-
licet factum nudum & simplex, quod in constante labore, &
motu, ut loquuntur, successivo consistit, non v. qualificatum,
quod præstationem l. 175. de V. §. & dationem comprehendit,
ut fit, quando absolutè ponitur, l. 218. d. tit. vid. VVesenb. Comm.
Inst. §. 1. de act. Giphart. ad l. 3. D. h. t. n. 13. dissentit Hunnius & Ho-
tomannus, ad d. §. 12

§. 7. Potest a. Obligatio Civilis dividi, 1. à Causã effi-
ciente remotã, in Civilem & Prætoriam, §. 1. Inst. de act. atq;
illa iterum, in talem inventionem, qualis est obligatio ex stipu-
latione. contractu literali, vel approbatione. vid. Doctores
passim ad d. §. 1. 2. à causa efficiente propinquã in immediatã,
quæ ex ipsã lege, sine hominis factò, enascitur, l. 52. §. 5. D. h. t.
& mediatam, quæ ex hominis factò ad actionem producendã
idoneo, sive conventionis s. delicti, existit. §. ult. Inst. h. t. 3. ab
effectũ, in mixtam & merè civilem, Vinnius rub. Inst. de oblig.
n. 9.

119. illa est, quæ duplici nititur fundamento, æquitate uno; & altero civilis dispositionis, unde etiam aliquando naturalis dicitur, in oppositione ad merâ *l. 10. D. h. t. l. 126. §. 2. de V. Obl.* aliquando civilis, in ordine ad naturalem illam, de qua antea, *l. 7. §. 2. D. de pact.* Hæc, quæ solo nititur fundamento civili, cum æquitate naturali destituatur, vel ab initio, si dolus intervenerit, v. g. si causam dederit contractui stricti juris; non etiam bonæ fidei, qui hoc modo nullus statim est. *l. 7. pr. D. de dolo malo.* Dissentiunt Doctores ultramontani, vel metus: vel ex post facto, si pactum in contrarium intervenerit, vel delatum sit iusjurandum, &c. *§. 3. 4. & seqq. Inst. de except.*

§. 8. AUT EX CONTRACTU NASCUNTUR.] His jam de obligatione in genere præsuppositis, suâ sponte innotescit, de quâ Cajo nostro hic sermo sit, nempe non de obligatione in conceptu universalissimo consideratâ, sed restrictiori, Civili, eâq; ut videtur mixtâ, in genere. Jam pergit ad causas ejus Lectori exhibendas; quarum Prima est Contractus, hoc *textu.* Vocabulum v. Contractus variè accipitur; 1. latissimè, pro omni hominis factò, ex quo obligatio efficax oritur, ut etiâ in hæc significatione delictû includat, ita, ni fallor, bis accipitur in jure *l. 20. D. de jud. & l. 52. D. de re jud.* Frequenter occurrit apud Philolophos, sub nomine *Συνάλλαγμα*, quo Objectum justitiæ commutativæ adæquatum, quod etiam delicta continet, exprimere student. *Aristoteles 3. Eth. c. 3. 7. & 8. 2.* Paulo strictius, in oppositione ad delicta, pro factò licito; sic, nõ solum cõplectitur quasi contractus & pacta Legitima, sed omnes actus licitos, ex quibus obligatio civilis efficax, licet id saltim fiat occasione eorum per legem, nascitur; litis contestationem v. c. *l. 3. §. 11. de pecul. matrimonium pr. Inst. de nuptiis*, divortium, *l. 6. de judiciis*. 3. iterum strictius, ut exclusis hujusmodi actibus, contineat illa negotia sola, quæ veros vulgò & quasi contractus vocant, h. *textu, l. 49. D. eod.* 4. iterum strictius, in oppositione ad Quasi contractus, pro solis contractibus veris, *§. ult. Inst. h. t. & passim.* 5. strictissimè, sed improprie, pro contractibus *διὰ λόγου*, aut ulro citroq; obligatoriis *l. 19. de V. S.* quam æceptionem, tanquam JCtis propriam, quò etiam qui-

quidam Philosophorum abrepti sunt, magnoperè miratur & suscipit *Wesemb. Par. de pactis n. 2. pr.*

§. 9. Hujus loci, ut ostendimus jam ante, est tertia significatio. In ea autem Contractus variè definitur, aliter à Jacobo Ungarello in additionibus ad Summistas quosdam, aliter à Glossa §. *fin. Inst. de obl.* aliter à Bartholom Socin. *Consil. 214. alio modo ab Ozerio, ad d. §. fin. Inst. de obl. Vultcio lib. 1. Jurisp. Rom. 30. Petro Nicol. Mozio, 17. de contract. art. 2. n. 7. Filluccio c. 1. num. 2. Gudel. de jur. nov. lib. 3. c. 1. in quâ dissentientium pugna, cum Præcellentissimo Domino Ludvvel. *Disp. 11. th. 2. Nobilissimo Hahnio ad Wesemb. d. l.* ita libet: Quod sit cõventio, propriâ vi obligationem civilem producens. Iamque ut ante, dividitur in verum & quasi contractum: Verus est, qui constat expresso contrahentium consensu: Estque iterum vel nominatus, vel innominatus, l. 7. §. 2. de pact. ille est, qui certu& rotundum nomẽ habet quod naturam totius negotiï exprimat, idque à jure civili vel inditu, vel approbatu. D. Frantzk. *Comm. ad D. tit. de pact. n. 13.* Estque ut notum, Realis, verbalis, Literalis, (Hunc enim Bachovius nondum è classe contractuum extirpavit, ut gloriari videtur *ad Wesemb. tit. d. pact. num. 9. lit. n. & de rebus creditis num. 9.* dum Justinianum, Sacratissimum Imperatorem, Minervæ pinguioris accusat, *ad Treutlerum Tom. 1. disput. 20. th. 2. lit. b.*) & Consensualis: Videatur tota series Contractuum in *Inst. & Digest. passim.**

§. 10. Hic, Qui tale nomen non habet, sed civilem obligandi causam l. 7. §. 2. D. de pact. §. 4. d. l. eod. Quid a. nomine CAUSÆ intelligatur, de eo maximi fuerunt hæcenus Doctorum conflictus. Quidam explicant causam, de finali, Quidam de causâ inductivâ aut impellante, ut noviter nonnulli Batavorum, qui somniant, pactum nudum esse pactum æquivocum, eò, quod causâ ut illi volunt inductivâ, destituatur, d. l. 7. §. 4. de pact. ut ita non possit definiri, per duorum pluriumve in idem placitum consensum. l. i. ff. eod. quorum oracula refutat subtilis Vinnius, antecessor juris illustri Batavorum Academia ingeniosissimus, *tract. de pact. c. 5. n. 8. & seqq. c. 8. n. 8. eod.* Quidam intelligunt per causam, negotium Civile, quod ob utilitatem suam in civitatem receptum, & legibus Romanis ad actionem confirmatum est, atque sic generaliter contractum

B

tractum

tractum definiunt, per pactum cum causa. *Magnif. D. Doct. Tabor part. element. part. 3. Sect. 3. th. 41. in ex d. 10. Magnif. D. Unger par Exerc. Just. 10. Quest. 5.* Quidam tandem causam interpretantur donationem, factum sive implementum ab alterutra parte, quando prater conventionem, ab uno contrahentium quid datum, a factum est. *Vinn. dict. c. 8. n. 8. Bachov. ad Treutler. Tom. 1. Diss. 6. th. 1. lit. d. D. Doctor Struve Syntagm. Jurisp. Tom. 1. tit. de pact. n. 31.* atque horum sententia expressè probatur per *d. l. 7. §. 2. de pact. l. 15. D. de prescript. verbis §. 1. tit. eod.* eamque calculo suo recepit EXCELLENTISSIMUS Dominus Præses, Præceptor & Patronus meus pie sancteq; devenerandus & colendus. *Velit. Just. ii. th. 1. §. 2. §. 11.* Species Contractuum Innominatorum 4. recensentur in famosissimâ *l. 5. D. de prescript. verb.* Do ut des, Do ut facias, facio ut des, facio ut facias, quibus addendi, contractus rerum æstimatorius, *tit. de æstimat.* & permutatorius, *tit. seq. de rerum permutat.* & sic sex constituuntur, sed tantum *κατὰ τὸ ἀεὶ ἀσ* aut secundum dici, propriè enim saltem quinque sunt, cum contractus do ut des, à permutationis illo non differat, *arg. d. l. 5. §. 1.* ut quidem putat in contrarium motus *Ant. Faber, lib. 6. Conject. c. 9. tumque infecutus Schiffor. deckerus, lib. 2. Diss. for. ad eundem tr. 3. Q. 2. §. 3.* quod ego in tantum procedere existimo, ut si permutatio in significato pressiori & proprio accipiatur, ne quidem distinctio rationis, ratiocinata scilicet, ut loquuntur & distinguunt Doctores Metaphysici, inter utrumque contractum dari possit. Vid. *Bachov. ad Treutlerum vol. 1. Diss. 21. th. 6. lit. a.* *Magnif. Frantzk, Comm. ad D. tit. de prescript. verb. n. 4.*

§. 12. Datur ex his contractibus, actio Præscriptis verbis, quæ ita dicitur, vel quia nullâ certâ solenni & perpetuâ formula constabat, ut *Hotomannus*; vel quod ad legis normam, ut alii putant, præscripta fuerit, qua ratione, cum omnes præscriptis verbis forent, reliquis peculiaribus nomina sortitis, illi soli, quæ ex contractibus innominatis oritur, appellatio remanet. *l. 2. l. 3. l. 4. D. d. tit.*

§. 13. Dixi, quod ex his contractibus datur actio præscriptis verbis; Limit. 1. modo reverâ causa subfuerit, i. e. datum aliquid aut factum sit. *l. 7. §. 2. §. 4. D. de pactis l. 1. §. 2. de rer. permutatione, l. 3. C. eod. l. 45. D. de pact. Dissentit. Mastertius de just. Rom. leg. lib.*

l. c. 3. n. 2. Limit. 2. in contractu innominato, facio ut des, ex illo enim, si quidem conditio illius, qui dare aliquid debebat, ex facto alterius locupletior facta non sit, non competit actio præscriptis verbis, sed de dolo. l. 5. §. 3. de præsc. verb. atque ita difficilimum textum cum Azone, cujus opinionem ab omnibus receptam fuisse testatur Jafon, in d. l. Solidissimo Frantzio tit. de præsc. verb. n. 41 & Bachov. ad Treul. d. d. ff. th. 16. accipio, ut sc. loquatur de facto tali, per quod conditio illius, quem aliquid dare ex contractu oportebat, melior facta non est, ut ita deficiente Συμβαλλοματρε l. 65. §. 1. & 2. de cond. ind. civilis actio, i. e. præscriptis verbis, dari non possit. diff. Donell. in tr. de præscript. verb. c. 25.

§. 14. Hactenus de contractu vero. Quasi contractus est, qui constat consensu non expresso, sed ficto & autoritate juris præsumpto. Sunt equidem hic non pauci, qui nodum in scirpo investigantes, negant, hæc negotia rectè vocari quasi contractus, quod nullibi ita in iure dicantur; Verum minus rectè, sufficit enim quod virtualiter ita vocentur, cum verò verius sit, quod ad obligationes pariendas, sese habeant quasi, i. e. tanquam cōtractus; Vid. Bach. ad pr. Inst. de oblig. que quasi ex cont. facit, quod hæc ipsa vocula, quasi, essentiam eorum magis exprimat, dum importat & similitudinem, quam ratione objecti, quod est factum licitum, habent cum contractibus veris, & dissimilitudinem ab iisdem, ratione sc. consensus à lege præsumpti. Vinnius ad pr. Institut. d. tit. n. 2.

§. 15. Dicitur obligatio ex quasi contractibus descendens, ex re venire, l. 46. D. h. t. & sic cadit etiam, i. in furiosos & mente captos, qui re ex propriâ ipsorum personâ æstimatâ, neque activæ neque passivæ obligationis, nequidè curatore autore, habile subjectû constituunt, l. 5. de reg. jur. 2. in prodigos, qui sine curatoris consensu, nequidem naturaliter in effectu obligantur, l. 6. de V. O. l. 40. de reg. jur. quamvis juraverint, arg. l. 5. C. de leg. etiam si quæras de iure Canonico. c. 26. X. de jurejur. 3. in pupillos, cujuscunque fuerint ætatis, d. l. 46. h. t. cum alias etiam pubertati proximi, naturaliter, quoad omnes effectus, sine tutore non obligentur, l. 9. h. t. l. 4. de cond. ind. l. 3. §. 2. ff. ad SC. Maced.

B 2

§. 1.

§. 16. 4. In minores, *arg. d. l. 4.* Cum alias & ipsi curato-
rem habentes, quantum ad alienationem rerum attinet, sine con-
sensu illius non obligentur, *l. 3. C. de in integ. rest.* quamvis contra-
ctum celebrare possint. *l. 101. de V. obl. vid. Nobiliss. Dn. Praefes, ve-
lit. Just. 5. th. 2. lit. B. & C. 5. in ignorantibus §. 1. 2. & seq. de oblig. qua-
si ex cont. l. 2. de neg. gest.*

§. 17. Species quali contractuum, ut de iis breviter videamus,
5. à sacratissimo Nomotheta adferuntur, *tit. Inst. de oblig. qua-
si ex cont. 1. Negotium gestio*, quā quis alterius absentis & igno-
rantis negotia, sine mandato utiliter gerit, Harpp. *ad §. 1. d. tit.*
Tenerur negotiorum gestor, regulariter ad levissimam culpam
praestandam, §. 1. *Inst. d. tit. §. 2. inst. Q. m. re. cont. obl. l.*
24. C. de usur. Harpp. d. l. cum plurib. ibid allegatis. Conferri ta-
men possunt quae habet *D. Franzk. Exerc. 11. Q. 7. & ad tit. de*
neg. g. ff. n. 25. & se 99. & discipulus quondam ejus, singulari eruditione
lētus. Fibigius Coll. leg. Disp. 11. Q. 7.

§. 18. 2. Tutelae administratio §. 2. *Inst. d. tit.* Obquam tu-
tor non solum de culpa lata, sed etiam levi tenetur, *l. 23. de reg. jur.*
Non tamen levissima, *l. 18. de tutel. & tit. l. 33. pr. de adm. & per. tut. l.*
4. l. 7. C. de arb. tut. nisi in suis rebus exactissimā diligentiam adhibeat,
d. l. 1. tut. & tit. 3. Rerum s. singularium, s. universalium communitio,
§. 3. 4. *Inst. de obl. qua-
si ex cont.* descendit ex hac, 2. actio Fa-
miliae Herciscundae, & Communi dividundo *ad ff. quae utraque*
ex duplici jure, in re & ad rem fluit, atque inde etiam
mixta eo sensu dicitur, §. 20. *de action. add. l. 22. §. 4. fam. Herc. l.*
55. D. eod. l. 3. l. 4. §. 3. Comm. divid. manente actionum in reales
& personales divisione, §. 1. Inst. d. tit. l. 25. pr. D. h. nihilominus u-
niversali. Bachov. ad. pr. Inst. de act. Diff. Hunnius lib. 4. resolut.
part. 2. Q. 6.

§. 19. 4. Hereditatis aditio §. 5. *Inst. de oblig. qua-
si ex cont. l. 5. §. 2. D. h. tit. ex qua*, ob consensum praesumptum, qui no-
titur in eo, quod qui velit antecedens, succedere se, in universum
defuncti jus, velit etiam consequens, onera videlicet legatorum
& fideicommissorum. *d. l. pr. 5. Indebiti solutio, §. 6. Inst. d. tit.*
ejus 4. sunt requisita; 1. ut aliquid revera sit solutum §. 6. Inst.
d. tit. aut saltem cautum l. 7. C. de non. num. pec. 2. ut illud vel pla-
ne nō debeat, vel saltem ex obligatione juris naturalis in specie,
a. juris

a. juris Gentium, improbatà à jure civili, l. 16. D. ad SC. vellei. l. 9. C. eod. aut merè civili aliquando, l. 40. de cond. ind. 3. ut per errorem solvatur, d. §. 6 ubi tamè distinguendum inter errorè juris & facti; Hic regulariter repetitioni locù facit, l. 9. C. ad leg. Falc. l. 7. de cond. ind. ille tum demù, si nulla subfit qualiscunque obligatio d. l. 9. C. l. 7. l. 8. D. de jur. & factiign. Non obft. l. 10. C. eod. 4. ut acceperit alter solutum bonà fide, alias enim furto obstringeretur, l. 43. §. 1. de furto.

§. 20. AUT EX MALEFICIO) Secunda obligationum Civilium causa, est maleficium. h. textu. Sumitur vocabulum maleficiù aut delictù variè. 1. latè, ut contineantur omnia facta illicita, etiam ea, quæ non privata actione, sed publico judicio coercentur; & sic etiam delicta publica, quæ crimina in specie dicuntur, continet, l. 9. §. 5. D. de public. & vet. li. pr. de publ. jud. 2. Strictius, in oppositione ad crimina, pro solis delictis privatis, tam quasi, quam veris delictis, l. 4. D. de. l. 14. D. eod. §. 1. §. 18. Inst. de act. §. 1. Inst. de perp. & temp. act. 3. strictissimè pro solis veris, §. 2. Inst. h. tit. rot. tit. Inst. de oblig. qua quasi ex malef. Secunda significatio, hujus loci propria esse videtur tum quia Cajus noster in. d. l. r. ne verbulo quidem delicta publica tangit, tum ex rubrica tit, quæ non agit de quibuslibet actionibus, sed privatis ad interesse privatorum competentibus, Gorbos. ad eand.

§. 21. Est a. in hâc significatione, ut jam ante subinnuimus, delictum aliud verum, aliud quasi: illud est, quod ex *malice* aut dolo committitur. pr. Inst. de obl. qua quasi ex delict. l. 15. de judic. §. de vi bon. npt. l. 3. pr. de injur. & p. s. sim. Hoc, quod culpa aliqua perpetratur, d. pr. Inst. de oblig. qua quasi ex del. l. 1. §. 4. D. de illius species sunt 4. Furtù tit. Inst. de obl. qua ex delict. & rot. tit. D. de furr. Rapina tit. Inst. & ff. de vi bon. npt. Damnum ex lege Aquilia, sc. si dolo datum fuerit, secus est si culpà tantum, §. 3. Inst. de leg. Aq. l. 44. D. eod. & injuria, l. 4. D. de. rot. tit. Inst. & D. de injur. Hujus vero vid in rot. tit. Inst. de obl. qua quasi ex mal. & in ff. p. s. sim.

§. 22. Hic vero ulterius duo generaliter tenenda, 1. obligationem ex delicto omnis consensus esse expertem, adeoque unius generis. arg. pr. Inst. de obl. qua ex del. Idque non tantum de consensu expreso procedit, sed etiam præsumpto. Sicut enim consensus præsumptus specialis, in ipsum factum immediatè directus;

citra absurditatem subesse non potest, ita. quamvis generalis quidam vel in Reip jurisdictionem, aut magistrarus constitutione atque inde dependentē legislationem, admittatur, *Hilliger. Donell. enucl. lib. 15. c. 23. lit. b.* ille tamen, citra manifestā juris in re, cum jure ad rem confusione, in materiā obligationū nihil omnino operari potest. *Magnif. D. Frantz. k. Exerc. 12. Q. 1.*

§. 32. 2. In delinquentibus doli requiri capacitatem, §. 18. *Infl. de obl. quæ ex del.* cum omnia maleficia ex voluntate & intellectu delinquentiū æstimentur *l. 53. pr. D. de furt. c. 2. caus. 15. quæst. 1.* Coeterum in illis nihil refert, utrum i. fuerint homines liberi, an verò servi: Licet enim Servi de jure civili pro nullis habeantur, *l. 32. de reg. jur. & pecudibus plane comparentur, l. 2. §. 2. ad leg. Aquil.* illud tamē in illis, quæ sunt juris naturalis non obtinet. *d. l. 32. 2.* An fuerint impuberes, modo doli, ut dictum, capaces extiterint, *d. §. 18. Infl. c. 1. X. de delict. puer.* exceptis publicis delictis carnis, *d. c. 1. l. 36. ff. ad leg. Jul. de ad. Culpā, c. 2. X. eod.* imò ipsi etiam delictis veris, quoad pœnam ordinariam, *d. c. 2. l. 108. de reg. jur. Gomez. 3. resol. 1. n. 57.* quod etiam observatur de jure Saxonico, *Sandrechte lib. 2. art. 65. Scheidew. pr. Infl. de aut tut. n. 20.* 3. an fuerint minores, (de majoribus enim dubium non est.) *d. l. 36. de adult.* Qui licet restitutionis fruantur beneficio, contra delicta in dolo perpetrata, non restituuntur. *l. 9. §. 2. de minor. l. 1. C. ff. ady. del. nisi culpa tantum intervenit, l. 2. C. eod.* quamvis etiam in illis, pœna ordinaria non semper habeat locum. *l. 37. §. 1. D. de minor. l. 108. de reg. jur.* etiam de jure Saxonico, *Nov. Constit. Elecf. Aug. part. 4. Const. 22. v. Do aber wegen der Jugend ibig. Magnif. Carpzov. Def. 3.*

§. 24. 4. An in delicta influant directo, an verò per indirectum, veluti, si inebriati illa designaverint, aut erraverint in personā: illi enim non agunt involuntariè, aut per ignorantiam, ut ostendit Moralista, sed ignorantes saltem, & sic etiamnum reverà delinquent. *Biel. 2. sentent. Dist. 22. q. 2. pag. 121.* Hi vero, licet errent in individuo, ille tamen error accidentarius, non mutat id, quod per se in mente de homine occidendo erat conceptum, *l. 18. §. 3. de injur.* id quod, quoad utrunque etiam procedit in criminibus admisis, nisi quod extremè ebrius extraordinariè demum, *l. 6. §. 7. de re mil. can. 7. c. 9. X. causa 15. Q. 1. Magnif. D. Carpzov.*

*Carpzovius Jurisp. for. part. 4. Const. 1. definit. 4. n. 2. Damboude-
rus Prax. Crim. c. 61. n. 23. errans vero in personâ ordinariè punitur,
l. 7. C. ad leg. Corn. Harpp. ad §. item Lex Cornelia, Inst. de publ
jud. n. 17. & seq. suffragante etiã jure Saxonico, part. 4. Const
El. Aug. 6. ibiq. Carpz.*

§. 25. 5. An fuerint delicti causa Physica, quatenus imme-
diatè illud designant, an vero causa Moralis, in quantum vel man-
dato, consilio a. ope, adeoque imputative s. moraliter delinquit,
§. 7. *Inst. mandat. ibiq. Doct. §. 11. de obl. que ex del. v. d. Vinn. ad d.
loc. Nam & hi, ob proprium tenentur dolum, arg. l. 15. D. ad leg.
Corn. de sicar. l. 11. §. 3. de injur. & sic eadem etiã pœna, qua illi,
sunt afficiendî l. 7. §. 5. de Jurisd. d. l. 11. §. 3. de injur.*

§. 26. AUT PROPRIO QUODAM JURE, EX VARIIS
CAUSARUM FIGURIS) Binas hæctenus obligationum civilium
causas exposuit ICTUS, jam ad reliquas progreditur, verbis modo
dictis, quæ insignitè Doctõrum torserunt ingenia, cum subobscura
sint, nec clarior eorundem in seqq. intellectus. Videtur mihi Ictus
tres ad huc civilium obligationum apposuisse fontes, Legem, Pactum
Legitimum & Pactum Adjectum.

§. 27. Tertiã itaq. Obligationum Civilium causa, est Lex,
quæ sine prævio hominis factõ, a. prævio quidem, non tamen ef-
ficaciter considerando, obligationem producit. arg. l. 52. §. 5. D. h. t.
quæ inde immediatè Doctõribz dicitur Vid. *Gorb. Ant. Disp. Antivul-
t. 3. tb. 20. & seq.* Plures, occurrunt hujusmodi in jure obligationes,
conspicuum earundem exemplum habetur in illâ, quâ fur de re
ablata Domino rei tenetur, ad eam ex lege dandam, arg. §. 14. *Inst.
de act. v. effectum est.* Quod hæc obligatio sit efficax, ex effectu e-
jus, condictione furtiva, quâ rem nostrâ irregulariter & quoad for-
mulam saltim condicimus, *Bachov. tr. de act. Disp. 4. tb. 20. lit. a.*
(quo sensu vexatissimum textum in §. 14. *Inst. de act. accipio*) pa-
ret. tot. tit. D. de Condit. Furt. Neque enim illa ex delicto est, ut
contendit subtilissimus *Faber. 4. conj. 1. & 8. aliq. tum vetustiores,
Cynus, Dynus, Bariol. Accursius,* tum recentiores, *Wesemb. parat.
de cond. furtiv. n. 7. & novissime cum Fabro Vinnius, Comm. Inst. §.
ult. de oblig. que ex del. nasc.* Neque mixtâ causam habet, i. e. ut in-
terpretantur, est ex delicto ex parte rei, ex Dominio vero ex parte
actõ-

actoris, ut putant *Salicetus in l. 7. §. fn. D. de cond. furtiv. Ang. Ar-*
etinus §. 1. Inst. de act. & eos in secutus Treutler. Tom. 1. Disp. 22. th.
2. lit. b.

§. 28. Sed ex lege, ut Doct. loqui amant, dativa, *i. per. §. 14.*
Inst. de act. verf. effectum est. 2. rationem, quia conditio furti-
va datur adversus heredes, lite non contestata, in solidum, l. 9. de
cond. furtiv. quod non fieret, si esset nativa ex delicto, l. 4. in fin. §. 6. 7. D.
alier. judic. mut. caus. l. 22. C. de pen. l. ult. C. rer. amot. l. unic. C. ex
delict. defunct. (quamvis longe hic in contrarium disputet Ant.
Fab. d. l. & post eum Vinnius Comm. Inst. §. 1. de perp. & tempor.
act. n. 2.) interim tamen furtum, ad illam ex lege obligationem,
& actionem, sese habet ut causa sine qua non, ratione scilicet objecti
a. rei, quam persequitur, quæ dum furtiva est, furtum quoque
aliquod præsupponit. vid. Bachov. ad Treutl. Tom. 1. Disp. 2. th. 12.
lit. b. Disp. 4. de act. th. 21 & seqq. Magnif. D. Frantzke Comm. ad D.
de cond. furt. n. 6. & seqq.

§. 29. Hoc unum est obligationis ex lege exemplum, sunt ve-
ro & alia plura. Sic ex constitutione D. Pii, pupillus locupletior
factus, civiliter obligatur, *l. 3. §. 4. D. de neg. gest. l. 3. pr. D. com-*
mod. l. 5. pr. in fin. D. de aut. tut. Harpp. tit. de aut. tut. pr. n. 28.
Sic ex lege 12. tabularum, Sui statim ipso jure heredes existunt,
& creditoribus hereditariis, æquæ ac servi, necessario & inviti ob-
ligantur; *§. 1. §. 2. Inst. de her. qual. & diff. eodem modo, testator*
tenetur heredi relinquere Falcidiam, pr. Inst. ad leg. Falcid. tot. tit.
ff. & C. cod. & filiis legitimè exhereditatis, pr. & §. 1. Inst. de exher.
lib. vel præteritis aliquando, §. ult. Inst. eod. ne querelam movere
possint Legitimam, quæ olim quartam bonorum defuncti partem,
§. 5. Inst. de inoff. test. l. 8. §. 8. ff. eod. hodiè vero trientem vel se-
missilem conficit, Nov. 18. c. 1. add. l. 5. pr. §. 12. 14. 15. D. de agn.
& alend. lib. & si qui plures sunt de obligationibus hisce, textus.

§. 30. Quarta obligationum Civilium causa, est pactum
legitimum, *l. 6. D. de pact.* Quod mandante simplici conventionis
forma, ex speciali legis confirmatione, vel ad producendam, vel
tollendam obligationem & actionem efficax redditur *ad. ll. Dicitur,*
1. manente simplici conventionis forma: quo ipso differt à con-
tractibus, qui non extrinsecè, sed intrinsecè ab autoritate juris Ci-
viliis

vilis vestiuntur, ut non subsistant in forma pactorum, sed novam ipsi illis contradistinctam, induant. *Vid. Vinn. tr. de pact. c. 4. n. 10 & seqq.*

§. 31. Dicitur 2. Speciali confirmatione. Quo iterum differt à contractibus, s. eos intelligas juris Gentium, qui licet & ipsi à jure civili confirmari dicantur; §. 1. *Inst. de oblig. & passim*, illud tamen verum de confirmatione generali, quæ eo ipso, quo recipiuntur, accedit: sive juris civilis, verbales & literales, quippe qui certà à jure illo formà acceptà, manifesto satis à pactis legitimis differunt. *Vinn. d. l. n. 10.* Dicitur 3. Legis. Quod vocabulum, in sensu latiori quodammodo est exaudiendum, ut etiam jus Prætorium includat, exemplo constituti. *l. 25. D. de const. pec. & pignoris, l. 17. §. 2. ff. de pactis, Erantzk. Comm. ad D. tit. de pact. n. 34.*

§. 32. Dicitur 4. vel ad producendâ, *d. l. 6. dicit.* vel tollendâ obligatione, *l. 17. §. 1. D. de pact. sc. ipso jure, d. l. Nā* alias per pacta nuda, etiam tolluntur stipulationes, contractus reales, &c. verum non ipso jure, cum consensu sublato, subit nihilominus fundamentum, cui obligatio civilis innititur. *l. 27. §. 2. d. rit. ut propterea obftet. l. 35. de reg. jur. sed demum per oppositam exceptionem, tot. sic Inst. & D. de except. l. 7. §. 4. ff. de pactis.* Speciale quid est in contractibus consensualibus, qui re adhuc integra, contrario dissensu ipso jure tolluntur, §. ult. *Inst. Q. mod. obl. toll. t.*

§. 33. Exempla pacti Legitimi *vid. in l. 30. D. de usuris, l. 7. D. de senore Nautico. l. 5. §. 1. D. eod. l. 12. C. de usuris. Nov. 136. c. 4. Dissentit Cannanus 3. Comm. n. 2. & 3. l. 6. C. de dotis promiss. Diss. Donellus ad l. 10. C. d. tit. existimans promissionem dotis esse conventionem cum causâ, sive contractum innominatum, l. 35. §. ult. C. de donat. v. ex lege nostrâ. §. 9. Inst. de act. l. 25. D. de const. pec. l. 17. §. 2. D. de pact. vid. Vinnius d. tract. de pact. c. 5. per totum.*

§. 34. Quinta & ultima obligationum Civilium Causa, est Pactum adjectum, quod cum in se nudum sit, vim producendi obligationem civilem, à contractu cui in continenti additum adheres, participat, *D. Frantzk. Comm. ad D. rit. de pact. n. 36. l. 31. §. ult. D. de adil. editto. l. 7. §. 5. de pact. l. 13. C. eod. Ubi v. tria quam opere attendenda; I. Phrasin, in continenti, civiliter esse exaudiendam, ut sufficiat, pactum contractum perfectum statim esse*

C

inse-

nsecutum, per text. in l. 7. §. 5. v. ut si quidem in continenti, D. de pact.
l. 31. C. de adil. act.

§. 35. 2. Pacta adjecta inesse ex parte actoris, non solum
in b. f. contractibus, sed etiam contractibus stricti juris, per tex-
tum capitalem in l. 40. de reb. cred. Magna equidem inter juris in-
terpretes de eo est cōtroversia. Præclari nominis Icti & Neoterici
ad unum ferè omnes, pacta b. f. contractibus saltem inesse vo-
lunt, 1. p. d. l. 7. §. 5. de pact. quæ nominatim de bonæ fidei contra-
ctibus loquitur, 2. l. 99. de V. Oblig. 3. quia contractus bonæ fidei
sint d. p. l. 2. v. p. 1. aut sinon, saltem præstationes doli & culpæ recipi-
ant, quod vero de contractibus stricti juris affirmari non possit.
Atque hanc sententiam tenent, Accursius, Cujacius ad d. l. 7. Donel-
lus ad l. 13. C. eod. Treutler. Tom. 1. Disp. 6. tb. 10. lit. A. & B. Ant.
Perez. in Cod. de pactis n. 20. Henricus Zoësius Comm. ad D. d.
tit. n. 61. Vinnius Comm. ad Inst. §. 2. de oblig. n. 8. & tractatu de
Pactis c. 10 per tot. & alii plures. 2. Bachovius ad d. Treutleri locum
Hahnus ad Wesenb. tit. de pact. n. 9. alijs, respectu contractuum
stricti juris, distinguunt inter stipulationem & mutuum, illicque
in esse pactum adjectum, huic v. quia contractus sit realis, non in-
tem, ajunt §. 36. Verum si liberè sentire liceat, quod salva præcellentis-
simorum Ictorum autoritate dictum volo, nullibi firma res est;
Priorum quod attinet rationes, resp. ad n. cum Excellentissimo
Domino Præside, Præceptore & Mæcenate meo, omni pietatis stu-
dio religiosè mactando, Velit. Just. n. lit. f. & g. Committi fallaci-
ciam à dicto secundum quid, ad dictum simpliciter; dicit Ictus
ULPIANUS in d. l. 7. §. 5. Quinimò interdum (Pactum) format
ipsam actionem, ut in bonæ fidei judiciis: At v. ibi regula non
habetur de solis b. f. contractibus, nec loquitur Ictus taxativè, sed
exemplificativè tantum, id quod ad oculum patet ex particulâ
quæ dicitur in d. l. 7. §. 5. Ut. 2. ad d. l. 99. de V. Obl. in d. textu non excludi pa-
ctum in continenti adjectum, quippe quod pro expresso habetur
l. 4. §. 3. D. de pact. sed extensionem per officii judicis, per quod in b.
f. judiciis, etiam ea veniunt, de quibus non fuit expressè actum.
Bachov. d. l. Ad 3. rationem illam esse impertinentem, eaq; com-
mitti petitionem principii.

§. 37. Posteriorum rationem quod spectat, mutuo quia sit contractus realis, Pacta adjecta ex parte actoris inesse non posse, minorem cum jurisconsultissimo Domino Præside, d. l. re probanda esse censeo, eò, quia commodatum, depositum & pignus etiam sunt contractus reales, & tamen illis, hoc non obstante, pacta ex parte actoris insunt Rectior itaque est sententia *Gaddai, de cont. stipul. c. 8. n. 37. Horomanni, Illust. Q. 36.* aliorumque, qui pacta adjecta in continenti, omnibus indistinctè contractibus inesse asserunt, in quorum castra concedit etiam Nobilissimus Dni. Præsides, d. l. eaque opinio probatur, *per d. l. 40. de rebus credit l. 43. D. de pact. l. 9. D. de eo quod certo loc. l. 4. §. 3. D. eod. tit. de pact.*

§. 38. Tertiò & ultimo hic notandum. Pacta adjecta esse vel de substantialibus vel naturalibus, nam de accidentalibus nulla est difficultas, contractuum. Quoad substantialia distinguendum, an pactum illud juri omninò contrarietur, an verò non: illic, si in continenti sive ex intervallo accesserit, plane non valet. *l. 27. §. 3. de pact. l. 12. de precario. l. 11. §. 1. D. de reb. cred.* Hic dist. an in continenti, an verò ex intervallo accesserit: ilud vel est contra substantiam contractus, & tunc eundem in novam plane speciem immutat. *l. 80. §. fini D. de cont. empt. l. 46. D. locat. §. 2. Inst. Q. m. re cont. obl. §. ult. mandat. vel præter ejus essentiam, & tunc alterat eundem saltem *l. 24. l. 26. Depositi.* vel secundum eam, ubi extra dubium valet §. 1. §. 2. *Inst. de suc.* Si ex intervallo accesserit, aut res ad huc integra est, quo casu, qui tamen in solis contractibus consensualibus locum habet ita inest contractui, ut quasi de novo renovatus videatur, *l. 7. §. 6. de pact. l. 72. pr. de cont. empt. vel non; quo casu, reo saltem ad exceptionem prodest, l. 58. de pact.* Quantum ad naturalia contractuum, nis, si pactum incontinenti adiciatur, format ipsius contractus essentiam. *l. 7. §. 5. D. d. tit. sin ex intervallo, reo prodest ad exceptionem, d. l. vid. eleganter D. Struve tit. de pact. n. 23. & seqq. ubi ea, quæ alii confusius tradunt, ita connectit. Add. *Trentl. Tom. 1. disp. 6. th. X. ibique Bachovius.***

§. 39. Hactenus de causis obligationum Civilium, (plura enim nisi brevis amabilior me inceserit, disputari poterant) secundum jus Justinianæum, quod tamen hodiè paululum immutatam.

tatum obtinuit; cum non tantum de jure Canonico, ut volunt
Dd. comm. c. 1. & 3. X. de pact. c. 12. caus. 22. Q. 5. c. 8. causa 20. Q.
1. quamvis de eodem non sine ratione dissentiat Fachinaeus, 2. cont.
100. & cum eo alii; sed & novissimo, quod in Praxi observatur, in
omnibus curiis ex nudo pacto, serio & deliberato inito, secun-
dum simplicitatem juris Gentium, actio detur *Gudel. lib. 3. de
jure Nov. c. 5. Vinn. tr. de pact. c. 7. n. 6. Magnif. D. Carpozovius ju-
riss. For part. 2. const. 19. dec. 17.* Exceptis videlicet promissio-
nibus inconsideratis, temerariis, & ut vocare solent, aulicis, quan-
do non dispositivè, sed vel aliud agentes, a. officiosè adulantes,
quod tamen unde enatum sit, ipsemet libenter ignoro, loqui-
mur: iisque actibus, quos tractatus contractuum Pactorumve
preambulos, schlechte und bloße Fürschläge/ vocamus, *Vinn. d. d.
Berlich. decis. 142. & seqq. Menoch. conf. 803. n. 12 & 13.* Hisce
quia pagella proposito evaserunt longiores, in por-
tum me recipio.

Soli Deo Gloria

WITTENBERG, Diss., ERGBO.,
1. 1612/1667

ULB Halle

3

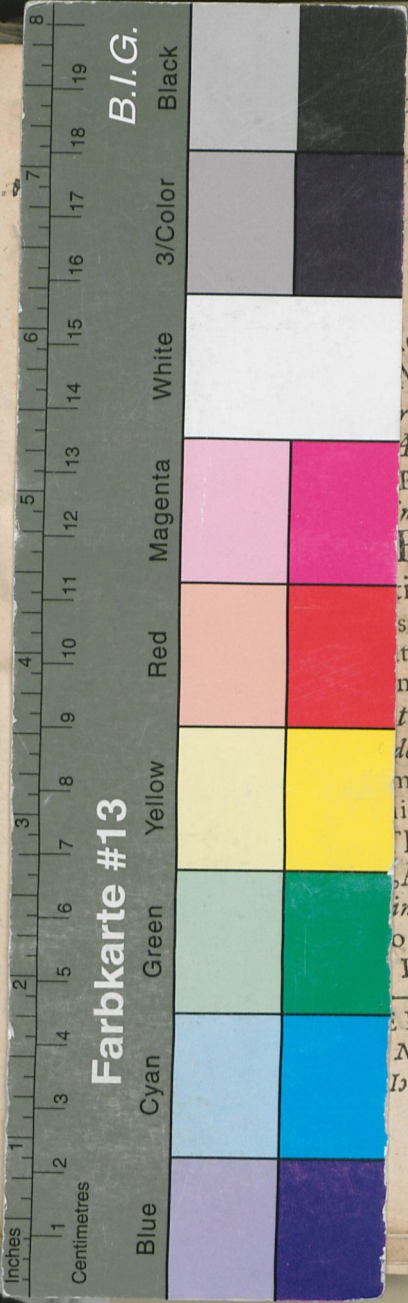
005 377 20X

nicht verbewalen

W 177

W. H. F. U. L.
Buchbinderei
Halle a. S., Nr. Albinstr. 4

Farbkarte #13

B.I.G.

REGENTE.
CIVRIDICVM

Digestis

I. pr. de Obli-

esolutivum,
Nobilissimi Jctorum

rea ordinis,
ÆSIDIO

R I
mi atq, Excellentissimi,
EDI SVEVI, J.U.

issimi, Curia Electoralis,
s, Consistorii Ecclesiastici &
tia, Assessoris eminen-

mi,
toris mei, æviternum

de venerandi,
mmiltonum Examine &
i submitto,
ISTA RITTERUS,

AUTOR.

in
o Jctorum
Decemb.

BERGÆ
NNIS HAKEN.
D D LVII.

47a
1825

23